

L'esplet de casa Navàs

Montse Gispert-Saüch

Conversa amb Artur Quintana i Font

David Pagès i Cassú

Visca la ràdio!

Neus Tomàs

Miquel de Palol: trajectòria, arquitectura, llegal

Júlia Ojeda Caba

L'Associació Joan Manén

Xavier Chavarria

Carme Elias. Endinsar-se
al bosc de les emocions

Margot Mur

Oriol Maymó. Produir audiovisual

José A. Pérez Guevara

Llibres infantils i juvenils:

retorn a la normalitat

Teresa Mañà

Josep Piera conversa amb el record

per Vicent Borràs

la Biblioteca de Catalunya es conservaran a la Biblioteca de Catalunya, que ja preserva altres col·leccions d'il·lustradores catalanes com les de Mercè Llimona o Carme Solé.

La Fundació Folch i Torres ha aprofitat la commemoració dels cent anys de l'estrena de l'obra de teatre *La Ventafocs* per a publicar una edició facsímil del llibre amb un estudi d'Oriol Izquierdo i acompanyar-ho amb una exposició itinerant. Pot ser una bona ocasió per a donar a conèixer altres títols d'aquest autor que encara avui podrien trobar els lectors apropiats.

Tanquem amb un record per a Picanyol (1948-2021), autor del popular personatge Ot, el bruixot, del qual la revista «Cavall Fort» va publicar centenars de tires còmiques al llarg de més de quaranta anys. Els seus dibuixos de línia clara i els gags de les seves vinyetes seran recordats per generacions de lectors.

També ens va deixar a l'inici de la pandèmia l'estimat crític manresà Josep M. Aloy (1948-2020), incansable estudiós de l'obra de Josep Vallverdú i actiu cronista de la literatura per a infants des del seu bloc *Mascaró de Proa*. Un bon col·lega que trobarem a faltar.

Josep Piera
Els fantàstics setanta 1969-1974
Institució Alfons el Magnànim,
València, 2020.

De vegades és fàcil emparellar un escriptor amb un gènere, per exemple Estellés amb la poesia o Cabré amb la novel·la. Altres vegades és més problemàtic, bé perquè els escriptors han reeixit en més d'un gènere o bé perquè han treballat gèneres de frontera (Sagarra podria ser un exemple del primer cas i Josep Pla del segon).

Josep Piera és poeta. Així ho acredita el volum *Poesia completa 1971-2018* (2018), en què trobem reunida la seua obra poètica fins al 2018, més d'una quinzena de llibres. Però hi ha també el Piera prosista, tot i que dins de la prosa caben tants tipus de llibres, de gèneres, de matisos i de desviacions... I Piera n'ha tocat i retocat molts, que és com dir que ha creat el seu propi gènere, sobretot quan, en un dietari o en un llibre de viatges, barreja les memòries, hi inclou la narració, hi introdueix la reflexió i l'apunt (auto)biogràfic o hi insereix prosa poètica. L'home és el gènere. Llibres com *Ací s'acaba tot* o *Seducions de Marràqueix* crec que en són bons exemples.

També *Els fantàstics setanta 1969-1974*, llibre publicat el 2020. A partir d'unes anotacions en present (datades entre maig i agost del 2017), l'autor viatja al seu passat, a aquells *fantàstics* setanta del segle passat; en realitat, als últims seixanta i als primers setanta. Uns anys en què assistim a la formació de Josep Piera o, si voleu, a la construcció del personatge, de l'escriptor. Ací és encara un jovecell que comença a eixir de l'ou, que descobreix (i ens fa descobrir) aquella Gandia i aquella València (sense cap dubte, dues ciutats emblema del País Valencià) de les llibreries Concret, Ausiàs March i de la primera Tres i Quatre, quan s'hi podia trobar Ximo Vidal, Ignasi

Mora, Toni Mestre, Joan E. Pellicer, Amadeu Fabregat...; de les tertúlies valencianes amb Jaime Siles, José L. Falcó, Marc Granell, Eduard J. Verger, Pere Bessó... El temps també de les primeres escapades a Madrid i a Andalusia, i de la coneixença dels poetes coetanis i dels anteriors, alguns amb noms grossos: Vicente Aleixandre, Juan Gil-Albert, Francisco Brines, Pepe Infante... Un temps que visualitzem amb els paisatges, els escenaris i l'*atrezzo* adient: aquelles carreteres amb el Dos Cavalls o el Mini, les cafeteries, les llibreries de vell, els tocadiscos, els pòsters a les parets, els canuts, les passejades nocturnes... Un temps iniciàtic i de vacil·lacions de tota mena, literàries (per exemple, hi descobrim un Piera que va escriure, va interpretar i va dirigir teatre), però també vacil·lacions laborals diverses, i encara alguna d'insòlita.

És en aquests anys quan escriu i publica els seus primers llibres, l'obra poètica en castellà: *Ave fénix*, *Qasida*, *Natanael*... Jo he aprofitat (i així ho recomane al lector interessat a fer un acostament a l'autor de la Drova) per llegir en paral·lel aquells llibres de poesia de joventut i aquest en prosa de maduresa: es comple-

menten i s'enriqueixen mútuament, i fa que s'entenguen millor els uns i l'altre.

Així mateix, encara que no siga el tema central, un dels aspectes interessants d'aquest llibre memorialístic és l'explicació de la tria de la llengua literària, que va apareixent al llarg de tot el text, no com una justificació, sinó com una necessitat expressiva que comporta com una conseqüència lògica el pas del castellà al seu català familiar, el valencià viu i ric de la Safor, el mateix d'Ausiàs March. Ja ho he dit: no es tracta d'una justificació ni d'una narració de fets, és una reflexió que aquell Pepe Piera va anar fent i madurant al llarg d'uns anys en què la necessitat (i l'autenticitat) expressiva anava apareixent ara i adés i que Piera, així ho veiem al llibre, anava sospesant fins a decidir quina seria la seua llengua literària futura.

Un altre dels encants del llibre és que, de tant en tant, s'hi reflecteix un interessantíssim diàleg entre el jove Pepe Piera i el madur Josep Piera; per exemple, quan, passat el temps, comenta un vers del llibre *Natanael*: «23 años. Y unos versos resumen una vida.» Diu el 2017: «Ara que rellegesc aquests versos del jove

que vaig ser, trobe que, si canvie la xifra dels anys —en tinc setanta—, el seu sentit poètic continua sent vàlid. Mirant enrere —no importa si lluny o prop—, uns pocs versos són suficients per resumir una vida: del passat viscut, ai!, en romanen solament els records: res més, res més. Les instantànies —entre reals i imaginàries— que recupera, recrea o reinventa la memòria. I els versos en són la millor síntesi, quan no una bella deixalla.»

En un altre lloc ho he comentat: no soc d'exhaurir autors, m'agrada tindre llibres per descobrir dels autors que m'agraden i m'acompanyen. M'agrada tenir sempre un «Piera nou» per encetar, per gaudir, per retrobar aquell estil que sedueix el lector amb els constants jocs de mots que acostava la prosa a la poesia: voler/volar, Grècies/gràcies, vell/bell... Un estil que ajuda a configurar aquesta recreació genèrica en prosa. Una prosa que de vegades esdevé reflexiva sobre el pas del temps i de la vida, del paisatge que fem i ens fa, de les amistats, dels llibres i les vivències que ens acompanyen i ens refan, i d'on veiem emergir, entre línies, la construcció de Josep Piera.

ELS GEGANTS

QUIM CRUSELLAS · DIBUIXOS: VALENTÍ GUBIANAS

Els gegants, com els dinosaures, ara ja no existeixen. De gegants, com de nens i nenes, n'hi havia de tota mena. Alguns eren dormilegues, d'altres vergonyosos, uns només netejaven, els altres només cantaven... Descobreix alguns dels gegants més entusiastes, divertits i esbojarrats que han existit mai!

Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Ausiàs Marc, 92-98 int. · 93 245 03 03 · pamsa@pamsa.cat · www.pamsa.cat

